Verksamhetsberättelse för år 2025 - 103 år sedan klubben bildades

1. Historik
I och med detta verksamhetsår 2025, så har föreningen funnits som aktiv förening i 103 år!

2. Aktiviteter
Styrelsen har under året arrangerat 14 st klubbmöten med föredrag. Vidare har styrelsen haft 12 st protokollförda sammanträden under verksamhetsåret.

3. VBIK:s hemsida – https://vbik.se/ Är en utmärkt informationsskälla med såväl aktuellt som historiskt innehåll. VBIK finns också på Facebook och LinkedIn.

4. Stipendier
Hitachi Energy förväntas tillbaka som sponsor till VBIK efter formation av ny sponsorpolicy för att möjliggöra utdelning av fler stipendier till duktiga skolungdomar. Styrelsen har beviljat 5 000 kr till 4 elever på VBU för resa och logi vid deltagande i Den Stora Rymddagen i Solna.

5. Antal medlemmar
Antal medlemmar 2025-12-31: 264 st.

6. Medlemsavgiften
Medlemsavgiften har varit 100 kr under verksamhetsåret, men årsmötet beslutade om höjning till 150 kr för 2026. Skatteverket har förklarat VBIK varande en ideell förening och därmed beviljat klubben deklarationsfrihet i 5 år åt gången. Deklarationsfriheten är nu förlängd till inkomstår 2027.

7. Programverksamheten under 2025
Föredragen drog i genomsnitt 35 åhörare.

22 jan **Nordic Iron Ore**
Ronne Hamerslag, VD, Nordic Iron Ore AB, berättade om spännande pågående projekt – från traditionell prospekteringsborrning och mätningar i sandmagasinet till undervattensrobotar i Bergslags- och Vulcanusschakten. Jakten på ökade järnmineraltillgångar kombineras med undersökningar av fosfor och sällsynta jordartsmetaller. Nödvändiga tillstånd finns men eftersom man avser använda miljövänligare metoder måste dessa formellt godkännas genom ändrade tillstånd.
53 åhörare.

12 feb **Artificiell Intelligens (AI)**
Christer Norström, bl. a. adjungerad professor på Mälardalens Universitet, kunde berätta att AI redan spelar en stor roll i våra liv, och dess betydelse för framtiden är enorm. AI har potentialen att förbättra många aspekter av vårt dagliga liv, men det kommer också med utmaningar som vi måste hantera, såsom integritetsfrågor och arbetsmarknadsförändringar. AI är signifikant bättre på analys av vävnadsprover än läkare. Dessutom drar serverhallar för AI mycket el för drift och kylning.
37 åhörare.

TH

5 mar **Ökad elektrifiering – Fler kraftledningar**
Per Miram, Skandinavienchef hos Victor Energy, gav oss inblick i varför firman finns Grängesberg, om byggnation av kraftledningar i allmänhet och Aurora Line, 400 kV, mellan Sverige och Finland, mer specifikt.
Årsmötesförhandlingarna klarades av under ca 15 minuter före föredraget.
40 åhörare

26 mar **Flytande vindkraft – Windeeds koncept**
Tommy Hjort, Ordförande VBIK, hoppade in med kort varsel när Per Askebjer blev kraftigt förkyld. Bertil Moritz' idéer bygger på industriell produktion som sätts ihop à la bokhyllan Billy vid kaj och sedan bogseras ut till "parkeringsplatser" ute till havs. Elens produktionspris beräknas bli i paritet med landbaserad vindkraft.
33 åhörare

7 maj **Vera Sandberg – Sveriges första kvinnliga ingenjör**
Bo Hedfors, olika chefsposter hos Ericsson och Motorola, visade bilden av en kvinnlig pionjär och föredöme i en mansdominerad värld. Hon tog ingenjörsexamen på Chalmers 1917, 2 år innan Sverige införde kvinnlig rösträtt.
18 åhörare

14 maj **Hitachi Energy - Utbyggnad**
Fredrik Vestbro, Senior Project Manager Hitachi Energy. Med en orderbok om 400+ miljarder för leveranser in i 2030-talet visade han hur den kraftiga expansionen äger rum, som omfattar såväl apparat- som transformator- och HVDC verksamheterna. Sedan ett par år anställs 100 nya medarbetare per månad.
48 åhörare

21 maj **Styrsystem för bärplansbåt**
Kristian Sloth Lauzus, Candela, gav oss en inblick i såväl styrsystem som dess elektriska drivsystem. Båten är egentligen instabil liksom stridsflygplanet JAS 39 Gripen. Det fordras då att styrsystemet hela tiden via ställdon påverkar styrklaffar så att båten uppför sig smidigt och stabilt. När båten kommit upp ur vattnet och befinner sig bärplansdrift åtgår betydligt mindre el och båten kan då färdas långt på en batteriladdning.
22 åhörare

4 jun **Climeon – El av spillvärme**
Per Askebjer, Climeon, visade hur firmans modul tar in spillvärme i form av vatten vid upp till 100 °C och levererar upp till 350 kW el. Detta är låg verkningsgrad men spillvärme måste annars kylas bort. En lämplig applikation har visat sig vara installation på oceangående kryssningsfartyg. Då kan typiskt 170 ton tjockolja sparas per år vilket medför 530 ton mindre koldioxidutsläpp. Andra lämpliga applikationer återfinns i olika industrier och geotermiska anläggningar. Vid stora spillvattenmängder installeras flera moduler.
24 åhörare

20 aug **Vad hände med tiden?**
Kjell Olauson, Örebro Astronomi, kunde berätta att tiden var ett lokalt fenomen på land och till sjöss. Det var först när järnvägen upprättade tidtabeller som tiden blev densamma över ett stort område. I viss mening går det att förflytta sig framåt i tiden men aldrig bakåt.
38 åhörare

22 sep **Tämja en tyristorkopplad kondensator**
Harry Frank, Ledamot i Kungl. Vetenskapsakademien m. m., pionjär SVC (Static Var Compensator), berättade om den, som har varit i drift med elektrostålugnen hos Ovako i Smedjebacken i mer än 50 år för att göra ugnen mer effektiv. ASEA hade i den tekniska lösningar som konkurrenterna inte klarade av. En ny kompensator kommer på plats under 2026.
32 åhörare

1 okt **Security of Sustainable Energy Supplies**
Göran Andersson, *professor emeritus* KTH i Stockholm och ETH i Zürich, är Sveriges representant i European Academies Science Advisory Council. Säkerhetspolitiska läget gör att pålitlig tillgång bl. a. till ett antal sällsynta metaller är i fokus och behöver bli bättre.
28 åhörare

29 okt **Strömavbrott på Iberiska halvön**
Sonja Berlijn, professor på Oslo Universitet, redogjorde för händelserna och de grundläggande orsakerna till det omfattande avbrottet. En officiell rapport om detaljerade orsaker och lärdomar ska komma under första kvartalet 2026. VBIK-föredrag om detta är planerat till den 22 april.
44 åhörare

19 nov **Sällsynta jordartsmetaller**
Håkan Wieck, tidigare ASEA/ABB-veteran, har geologi som hobby. Han kunde visa att Kina helt dominerar framförallt förädling av dessa metaller som bl. a. används till permanentmagneter i t. ex. vindkraftverk, men till en mycket bedrövlig miljöpåverkan på både natur och människor. Han kunde dock nämna en miljövänlig metod som är under framtagande hos ett norskt företag.
42 åhörare

26 nov **Från klassiska kretsar till kvantsteg**
Per Sundqvist, styrelseledamot i VBIK, höll på med kvantfysik i sina doktorandstudier på Chalmers. Årets Nobelpris i fysik är inom kvantfysik. Per gav en bra presentation av ämnet men trots detta är det sannolikt att klubbens medlemmar fortfarande är konfunderade men på en något högre nivå. Kryogena kvantdatorer kommer att vara väldigt mycket snabbare än dagens superdatorer.
32 åhörare

8. VBIK Teknikpris

Styrelsen har inte delat ut teknikpriset under 2025.

TH

9. Arbetsmarknadsinformation till grundskolan årskurs 9

VBIK har genom Gunnar Flisberg och Tommy Hjort besökt Kyrkskolan i Söderbärke och Bergaskolan i Smedjebacken för arbetsmarknadsinformation till Årskurs 9 inför val av gymnasieprogram. VBIK genom Mie-Lotte Bohl, Kerstin Linden, Harvey Hammarsten, Per Krainer och Tommy Hjort en monter vid arbetsmarknadsmässan i Ludvika Folkets Hus för ca 260 elever från Kyrkskolan och Lorensbergaskolan. Dessa informationsträffar syftar till att söka få fler elever att välja gymnasieprogram lämpliga för ingenjörsyrket.

10. Styrelse och Funktionärer för VBIK under verksamhetsåret 2025

Ordförande	Tommy Hjort	Cervus Power	
Sekreterare	Per Krainer	Hitachi Energy	Program
Skattmästare	Gunnar Flisberg	Senior specialist	Program, medlemslista
Webmaster	Lennart Carlsson	Senior	VBIK hemsida
Ledamot	Harvey Hammarsten	Hitachi Energy	Klubbmästare
Ledamot	Per Sundqvist	Hitachi Energy	Stipendier, utskick
Ledamot	Kerstin Linden	Hitachi Energy	Program
Ledamot	Louise Sjögren	Norconsult	Program
Ledamot	Jonas Bolin	Rolling Mill Service	Program
Revisor	Tommy Borg	Hitachi Energy	
Revisor	Carl Ejnar Sölver	Senior	
Revisor, suppleant	Leif Sköld	Senior	
Valnämnd, ordf.	Tommy Holmgren	Hitachi Energy	

Ludvika 2 februari 2026

Tommy Hjort
Ordförande

Per Krainer
Sekreterare

TH